

Weanl qyaix

布依歌

UIQ
OUY
MINF
JUF
ZUF
BANJ
SEQ

族出版社

Weanl qyaix

布 依 歌

班 元 信 搜集整理

GUIQ ZOUY MINF JUF ZUF BANJ SEQ

贵州民族出版社

1985 · 贵 阳

几句话

这几首布依族歌，是在花溪附近的几个村寨搜集整理的。这类歌，是布依族婚礼期间必不可少要唱的歌。唱时是要按它的次序，依次对唱。其次序请看歌篇目录，按目录排的先后一唱一答地进行。过去没有文字，对这类叙事歌，只靠各寨中年长的老人和懂得歌词者，逐句用口头传授，又因懂得歌词的人又日渐稀少，加上口头传授，不免存在差漏现象。所以才用现在的布依文字把它粗陋整理，希望它不致失传。为了方便读者，采取布依、汉文（意译）同时排印。

同时在初稿中，承中央民族学院语研所王伟、陈秀英老师和贵州民族学院赵道文老师作部份审阅和修改。

在整理过程中，承花溪民委韦文富、竹林寨班介武、李显光、小珠显王超群、懂家堰罗发良、王国群、班光前、潘棉花，花溪陈化之、吴敦秧；荒寨卢学祥；上水龙步居，龙步录等同志和花溪区布依文师资培训班部份同学大力协助和支持。这里对上述同志一并感谢。

限于水平，差错难免，望予指正。

班元信 搜集整理

1983年7月28日

Mu lu

目 录

Xaaux ndoongl	(1)
缔结姻亲	
Vwanl gueh hek	(9)
做客歌	
Vwanl faz lap.....	(17)
摸黑歌	
Vwanl suis dinl	(25)
洗脚歌	
Vwanl banl honz	(31)
分烟歌	
Vwanl daaiz	(41)
称赞歌	
Vwanl vuanc vwanl hwak	(48)
细 歌	
Vwanl gaml bawx	(55)
留媳歌	
Vwanl gwangx	(58)
更 歌	
Vwanl reengx	(63)
旱 歌	
Vwanl aul dwh	(65)
筷子歌	

Xaaux ndoongl 缔结姻亲

卢文光 口述

Langl ndoongl gaangc bail ronl lawz laangc,
跟亲家讲从哪首起,
langl ndoongl gaangc bail dangz yiangh lawz?
跟亲家讲到些什么?
langl ndoongl gaangc bail saangl xaaux hek,
跟亲家讲成亲戚,
langl ndoongl mbeet bail saangl xaaux lwx,
和亲家摆到联亲。
soongl bil goons mas soongl bil ndux,
在前两年以前,
soongl bil goons fih dwanl xaaux lwx,
前两年来联成亲,
soongl bil ndux fih dwanl xaaux hek,
前两年未结成戚,
soongl bil goons ndoongl dangz jex byauc,
两年前亲家来花溪,
miz ndaix hauc dangz raanz ranz jius,
没得来到我们家,
miz ndaix mal dangz raanz ranz mangc,
没得来到亲家屋,
ngonz nix xaaux banz hek banz lwx,
今天缔成了亲戚,

xinl nix xaaux banz jius banz ndoongl,
这时结成了亲家,
xaaux banz ndoongl yiangh dangz raanz jius,
联姻后才到亲家,
xaaux banz hek yiangh dangz raanz mangc,
缔成亲才走亲戚。
xaaux banz ndoongl gos langl muh jius,
缔成亲感仰亲家,
xaaux banz hek gos langl muh mangc,
缔联姻亲感谢亲家。
xaaux banz hek gos langl bux sws,
联成姻感仰媒人,
xaaux banz ndoongl gos langl bux sawc,
成亲感谢帮忙人,
ndianl xet nguad mas ndianl beet nguad,
是七月嘛是八月,
raanz ndoongl xins bux sws gwnl haux,
亲家请媒人吃饭,
raanz ndoongl xing bux sawc gwnl xauz,
请帮忙的人晚餐。
ngonz langl xins del bail nauz hek,
以后请他去说亲,
ngonz langl qyap del bail nauz lwx,
以后请他去介绍。
del byaaic baaih rungx lux hams baz,
他去下方去问亲,
del bail baaih rungx naz hams bawx,
他去别寨探问媳,

ngonz del byaaic jic dongh bail gwnz,
那天他走几坝上去,
ngonz del xunz jic dongh mal lac,
那天他游几坝下来,
ngonz del byaaic dongh naz dangz jius,
那天他到亲家家,
ngonz del qyaams dangz raanz ranz mango,
那天他来亲戚家。
dangz raanz nangh ndanl dangs bail lac,
到家坐条凳子下,
si dez hek xih hek dauc baanx,
当客人亲以客(相)剖,
si raanz ndoongl xih fwnz dauc xos,
是亲戚就拿紫放,
gwnl noh qywangx del bwnc miz nauz,
吃腌肉他本不说,
gwnl xauz leux bux sws xih hams,
吃晚饭后媒人问,
gwnl xauz leux bux sws xih vwn,
晚饭后媒人就说,
ngonz dus vwn hingl ndeul mwngz goons,
我今先问你一句,
ngonz gus hams hingl ndeul mwngz laaic,
我今提问你一声,
mwngz bux laaux xi huan mos miz?
你老人喜欢不呢?
hawc lwg mbwk mwngz bail rungz lac?
给你女孩去下方?

mwngz vianz xuangs del bail miz meh?

肯放他去不母亲?

mwngz vianz xie del bail miz nyang?

舍他去不你亲娘?

meh raanz ndoongl xix daaus hams nix.

母亲反而提问到:

meh raanz mangc xih daaus nix nauz,

母亲反而这样说,

gaais mwngz hawc del bail raanz ndil,

承你介绍好人家,

si bil gvas bil daul miz gaangc,

是去前年就不讲,

xinl nix gaangc yung yi xaiz swans,

这时容易讲才算,

ngonz langl meh ndawl raanz sang liang,

家里公婆们商量,

ndingl miz hawc mwngz byaaic laail daaus,

不会让你多次跑,

ndingl miz qyams mwngz byaaic laail bianc,

不会使你跑多回,

ngonz xib sis mwngz mal hui hua,

十四日你来回话,

ngonz xib hac mwngz mal hui haaus,

十五日你来回音,

dul lix haaus dul gaangc mwngz nyiel,

我们有话讲你听,

dul xi huan dul nauz mwngz rox,

我们喜欢说你知,

si bux sws xih daaus nauz nix,
是媒人就这么讲,
si bux sawc xih daaus nix nauz;
是帮忙的这样说:
saus xaaux hek miz lumc doonh ndux,
我们缔姻不像以前,
saus xaaux lwx miz lumc doonh goons,
我们联亲不像前段。
soongl doonh goons miz lix yiangh maz,
前段倒没有什么,
xinl nix hun yin fa zung yau,
现在婚姻法重要,
myangc soongl fwangx sul lix haaus sais,
不使双方有细话,
hams bux nais mas hams bux xoz,
问小的嘛问青年,
maic soongl baaih bux xoz dung yi,
要双方青年同意,
maic dwn ji mal xaaux banz hek,
要登记才能联姻,
si soongl baaih yiangh lix zwn min,
使两边都有证明,
si zwn fu del ngaaih rauz ndil,
人民政府爱民好。
gwn ji hun yin fa bail lac,
根据婚姻法办事,
xaiz langl mos miz gvaail boh meh
往后都不怪父母,

xoh langl mos miz gvaaail bux laaux.

何时也不怪兄弟。

si soongl baaih ronl hek xaux banz,

使双方缔成姻亲，

raanz ndoongl ngoongh ndianl ngonz gwnl lauc,

亲家择喜期吃酒，

dangz ngonz mauc bail baan byak sais,

兔场天去办小菜，

raap lauc gais bail raanz ranz ndoongl,

挑鸡酒去亲家家，

raap gais lauc dangz raanz ranz mangc.

挑鸡酒去亲家家。

dangz raanz heuh aul gais mal gac,

到家喊拿鸡来杀，

si raanz ndoongl aul duix mal mbeet,

是亲家拿碗来摆，

baanx bux hek bux lwx gwnl xauz,

陪客陪亲吃晚饭，

gwm1 dangz byoongh laaux nax xih nauz,

酒席当中小弟说，

gwnl dangz byoongh laaux lungz xih vwn:

酒席当中大舅问：

ngonz dul hams mwngz ndeul mwngz laaic,

今天相问你一句，

ngonz dul vwn mwngz ndeul mwngz sws,

相问介绍人一声，

ndianl ngonz ngoongh bail jail mas jawc,

喜期择在远嘛近，

ndianl ngonz ngoongh dangz lawz gwnl lauc,
日期到何时吃酒,
ndianl ngonz hauc ngonz lawz ul hek
日期在何时请客。
sws xos baangx lac mbeet xih haanl;
媒人在下边就答:
ndianl ngonz ngoongh bail ndianl beet nguad,
日期择到八月份,
ndianl beet nguad gonz haux daaih hanl,
八月割稻又很忙,
si guc nguad you miz ndaix vaangs,
九月份又忙得很,
saangl xi dan raaiz dangz xib nguad,
喜单写的是十月,
si xib nguad ndianl ngonz you ndil,
十月子日是佳期,
xib jic ndianl ngonz qyus sawl seus.
十几日子又很好。
bux sws daaus dangz suc raanz langl,
媒人回来主人家,
bux sws daaus dangz raanz ranz mangc,
媒人转来主人屋,
ngonz xib hac rauz ndil ui hek,
十五日正好请客,
ngonz xib beet rauz ndil gwnl lauc.
十八日正好吃酒。
raanz ndoongl xins soongl vangh bail xux,
亲家请两人去接,

raanz ndoongl xins soongl bux bail raiz,

亲家请两位去请,

byaaic ronl max you lix ronl ze,

去公路又有汽车,

goih dan ze bail dangz raanz ndoongl,

骑单车到家接客,

goih dan ze bail dangz raanz mangc,

骑单车到家接亲,

aul ndanl dan ze bail jex lac,

骑单车刚到场下,

meh raanz ndoongl xih daaus nauz nix,

遇亲家母这样讲,

meh raanz mangc xih daaus nix nauz:

遇亲家母这样说:

ngonz dul xins mwngz bail gwnl lauc,

今天请你去吃酒,

ngonz dul hawc mwngz bail ul hek

今天请你去做客。

mwngz xos bel mwngz dauc riz raangh,

你在坡你定难走,

ngonz mwngz byaaic xos jiamh vwnz dauc,

你今走在柴山坳,

ngonz mwngz byaaic jiamh dauc riz riuz,

你经山坳飘然来,

ngonz mwngz byaaic dangz raanz mwngz mangc,

你今来到亲家家,

ngonz mwngz byaaic dangz raanz mwngz jius,

你今走到亲家屋,

byaaic dangz mbaanx jian man xih jius,
来到寨简慢亲家,
mal dangz ja jian man xih mangc.
来到家简慢亲戚。
gais hawc xap laz del miz xap,
该好相遇他不遇,
xap bil nix ndanl mbwnl mal reengx,
遇到天早的今年,
banc gou liang you miz damx gwnl,
半口粮又不够吃,
raanz ndoongl aul soongl ganl haux gas,
家里只两斤稻谷,
gonz haux leux xih bail ral bas,
割完稻去找粮,
miz ndaix aak jex gwnz jex lac,
不得跑上场下场,
miz ndaix xwx yiangh maz xac jius,
不得买什么待你,
miz ndaix rooml yiangh maz xac mangc,
不得集什么待客,
raanz ndoongl xwx soongl ganl guel aiz!
家里只买两斤盐!
si duez mul yeh gac miz rwns,
一头猪也杀不起,
aul maz hawc mwngz gwnl loz jius,
拿什么招待亲家,
aul maz xos mwngz gwnl loz mangc.
拿什么款待亲戚。

ngonz nix ngoongh bux hek gwnl haux,
今旁观客人吃饭,
hat langl xins bux lawz gwnl ngaaiz,
次早请他们早餐,
ngonz mwngz ngoongh saangl xoongz dul laic,
观看席桌上一下,
ngonz mwngz gauc saangl xoongz dul goons,
先瞧席上你就知,
saangl xoongz mbeet yiangh maz ndeul raauh?
席上摆些什么呢?
mal saangc byak yiangh maz miz lix,
席间的菜没什么,
saangl xoongz si xoih byak haaul,
桌上摆的尽白菜,
saangl dil jic jiaul lwg buz,
两碟几条素萝卜,
miz vaanl guel yiz gwnl lox jius,
没盐也吃罗亲家,
miz vaanl you yiz gwnl lox mangc,
没油也吃罗亲戚,
raanz ndoongl gwnl laail xungc laail gus,
你亲家家吃多样,
raanz ndoongl gwnl laail gus laail yiangh,
你家吃的菜类多,
aul byak uc mal nyaaux maanh baul,
我拿韭菜拌炮辣角,
aul byak haaul mal nyaaux yian xi,
拿白菜来拌茼蒿,

mwngz xi huan miz gwnl miz ndoongl? - - - - -

你喜欢吃不亲家,

mwngz xi huan miz nauz miz mangc,

你喜欢这样不亲戚,

ba yian xi mal dangz jingz jaangl,

巴芫荽到碗中间,

ba byak haaul bail soongl fwangx,

分白菜去碗两旁,

ngonz ndoongl gwnl ndaix soongl saaml dwh,

亲家请尝两三筷,

gwnl byak ndoongl yix heuh rwngx gvaz,

吃咸菜也喊贬碗,

miz qyus byak yiangh maz gvac dwh.

没什么菜给挂筷,

bianc nix xih jian man lox lius,

简慢这回罗亲家,

bianc nix xih jian man lox mangc.

这回简慢罗亲戚,

mwngz gwnl leux myangc zuan xoh,

吃了你别去宣讲,

mwngz bail ja myangc bail zuan min.

吃了请不要传名,

nauz zuan min bail ruangz bail byooms,

别传到几冲几洼,

gwnl miz ims myangc gaangc lox ndoongl,

吃不饱别讲罗亲家,

gwnl miz ims myangc xaz lox mangc.

吃不饱别嫌罗亲戚。

Vwanl gueh hek 做客歌

班萃微 王秀芬 郭秀芳 唱

langl ndoongl gaangc bail vwanl ul hek,

同亲家唱做客歌,

langl ndoongl swns bail vwanl ul lwx.

同亲家商量客歌。

bol gwnz mbaanx raanz hungl fih qyol,

寨上坡大房未起,

ndanl raanz mos gwnz mbaanx fih dos.

寨上的新房未作。

bac langl nax fih yinz yix nyang,

姐和妹未结姨娘,

meh deeml meh fih yinz bac nax.

母亲们未结姐妹。

fih dwanl xaaux gungh dangs qyas qyungl,

未造条凳同躬坐,

fih dwanl xaaux gungh dangl ndeul roongh.

未造盏灯同共亮,

boh langl boh fih xaaux fah vaanl,

父和父未造斧头,

bix langl nuangx fih daanc fah sius,

兄和弟未磨凿子,

fih dwanl xaaux banz jius langl ndoongl,

未曾缔结成姻亲,

fih dwanl nangh ulxoongz gwnl ngaaiz,
未曾共桌吃早饭,
fih dwanl nangh ul baaiz gwnl haux,
未曾共排进过餐,
fih dwanl nangh ul xoongz gwnl ringz,
未曾共桌吃午饭,
fih dwanl nangh ul hek gwnl haux,
未曾以客餐待你,
fih dwanl nangh ul xoongz gwnl xauz,
未曾共桌吃晚饭,
fih dwanl nangh ul rauz gwnl haux.
未曾奉陪吃过饭。
bol gwnz mbaanx raanz hungl ngaaail dos,
寨上坡大房才作,
ndanl raanz mos gwnz mbaanx ngaaail qyol,
寨上的新房才起,
bac langl nax ngaaail yinz yi nyang,
姐和妹才结姨娘,
meh deeml meh ngaaail yinz bac nax.
母亲们才结姊妹。
ngaaail ndal xaaux gungh dangs qyas qyungs,
才准备造凳躬坐,
ngaaail ndal xaaux gungh dangl ndeul roongh,
才准备造灯共亮,
boh langl boh ngaaail xaaux fah vaanl,
父和父才造斧头,
bix langl nuangx ngaaail daanc fah sius,
兄和弟才磨凿子,